

SARS NA HOFISI YA MULAVISISI WA SWIVILELO SWA XIBALO VA SAYINA NTWANANO LOWU NGA WA MATIMU

PRETORIA, Ravuntlhanu ti 26 Dzivamisoko 2019 – Namuntlha Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS) na Hofisi ya Mulavisisi wa Swivilelo swa Xibalo (OTO) va sayinile ntwanano lowu nga wa matimu wo simeka vuxaka byo tirha hi ku hetiseka lebyi nga ta nyiketa vukorhokeri bya xiyimo xa le henhla eka vahakelaxibalo.

Leswi swi ta tumbuluxa pulatifomo yin'we ya mavandla lawa yambirhi yo burisana kun'we eka timhaka ta ntsakelo lowu fanaka ku nga ri na ntlimbo eka swileriso swa vona swo hambana ngopfungopfu, eka timhaka ta bindzu na matirhelo.

Tindzhawu ta ntwanano ti tiyisisa ntirhisano hi mukhuva wa xiphurofexinali ku tlakusa ntshuxeko na matimba ya vandla rin'wana na rin'wana.

Swa nkoka, leswi swi fanele swi fambisana na milawu leyi hlamuseriweke eka Nawu wa Vufambisi bya Xibalo.

Leswi swi fungha ku humelela ka nkoka eka mavandla lawa yambirhi ku tinyiketela eka vuxaka lebyi simekiweke eka nkumo wa switsundzuxo, nseketeleano hi mathhelo hinkwawo na ntirhisano loko swi ta eka mpaluxo wa vuxokoxoko, ndzetelo, rhumelo wa vatrhi na ntirhisano wo angarhela na mathhelo hinkwawo na mpfuneto.

Muavanyisi wa Mulavisisi wa Swivilelo swa Xibalo Bernard Ngoepe u amukerile ku sayiniwa ka MOU leswi a swi hlamuselaka tanihi goza leri ya ke eka tlhelo ra kahle. U engeterile leswaku u tshemba leswaku yi ta fikisa emakumu mihlweriso leyi nga fanelangiki eku hetisiseni ka swivilelo swa vahakelaxibalo. "MoU leyi sayiniweke a yi vuli leswaku a hi nge tirhani na swivilelo swa vahakelaxibalo hi ku hetiseka ehenhla ka SARS. Ha ha ta tshama hi ri nhlango lowu tiyimelke hi woxe no ya emahlweni hi tirhisa xileriso xa hina kahle no kala mboyamelatthelori'we. Hi tiyimiserile ku hlalisa ndzinganiso exikarhi ka matimba ya SARS na mitirho, eka tlhelo rin'wana, na timfanelo na swiboho swa vahakelaxibalo, eka lerin'wana," ku vurile Muavanyisi Ngoepe. Muavanyisi u yi le emahlweni a vula leswaku u "tshembha leswaku yi (MoU) yi ta vuyerisa vahakelaxibalo no tiyisa mavandla hamambirhi eku tirheni ka swileriso swa yona swo hambana."

Eka xiendleko lexi nga tolovelekangiki laha ku nga ta va na timhaka to karhi leti nga khumbhiwangiki eka ntwanano, mitwanano ya le tlhelo ya matirhelo ku nga njhekanjhekisaniwa hi yona loko swi fanerile.

Hambiswiritano, loko ntwanano wu nga fikeleriwi, kwalaho mavandla ya ta lava xitsundzuxo eka Holobye wa Timali, laha xiboho xa yena xi nga ta va xo hetelela.

SARS yi amukela leswaku xileriso xa Mulavisisi wa Swivilelo swa Xibalo i ku xopaxopa no ololoxa xivilelo xin'wana na xin'wana lexi fambisana na ntsandzeko wo nyika vukorhokeri kumbe mhaka ya maendlelo kumbe vufambisi leyi tumbulukaka ku suka eka ntirhiso lowu voyamelaka tlhelo rin'we wa Nawu wa xibalo na Nawu wa Khasitomo na Ekisayizi hi SARS .

Swi tekeleka enhlokweni leswaku Mulavisisi wa Swivilelo swa Xibalo a nga xopaxopa ntsena xikombelo loko ku ve mukomberu u tirhisile maendlelo hinkwawo lawa ya nga kona yo ololoxa swivilelo, handlekaloko ku ri na swiyimo leswi phikelelaka swo ka ku nga endlwi tano.

Hambiswiritano, OTO yi nge xopaxopi leswi landzelaka:

- Xinawana kumbe pholisi ya xibalo;
- Pholisi ya SARS kumbe endlelo leri humelelaka hi ku angarhela, handle ka xiyimo lexi yi yelanaka na mhaka ya vukorhokeri kumbe mhaka ya maendlelo kumbe vufambisi leyi tumbulukaka ku suka eka ntirhiso wa swipimelo swa nawu wa Xibalo hi SARS;
- Mhaka leyi fambisana na nkaneto kumbe aphili, handle ka mhaka ya vufambisi leyi yelanaka na nkaneto wolowo na aphili; kumbe
- Xiboho xa, mafambiselo eka kumbe mhaka leyi nga ta yisiwa ekhoto ya xibalo.

Ku engetelela, mafambiselo na xileriso xa Mulavisisi wa Swivilelo swa Xibalo swi nga ya emahlweni swi hlamuseriwa hi swinawana leswi endlwiweke hi Holobye wa Timali.

SARS yi tshembha leswaku nxopaxopo lowu ntshuxekeke na nxopaxopo lowu kalaka mboyamelatthelori'we wa swivilelo swi nga antswisa dyondzo ya vahakelaxibalo na ntwisiso wa SARS eka timhaka ta vahakelaxibalo. Swi ta nyika mbono wa timhaka ta vahakelaxibalo ku sukela eka tlhelo ro hambana na nhlamuselo wa nawu.

Kwalaho, Khomixinara wa SARS na Mulavisi wa Swivilelo swa Xibalo va pfumelana eka ntirhisano, laha OTO yi kombeleke vuxokoxoko eka tindhawu ta ntsakelo lowu fanaka, ku katsa na mfikelelo wa vatrhi va SARS lava nga ta kota ku pfuna OTO mayelana na tisisiteme ta vuxokoxoko, ndzawulo yo thola vatrhi, swa timali na maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri na nseketelo wa le henhla na mfikelelo wa switirhisiwa swa ndzetelo swa SARS.